

TOIMINTASUUNNITELMA 2009 - 2010

POHJALAISMAAKUNTIEN SOSIAALIALAN OSAAMISKESKUS

SONet BOTNIA

**Pohjalaismaakuntien sosiaalialan osaamiskeskus SONet BOTNIA
TOIMINTASUUNNITELMA 2009-2010**

SISÄLLYSLUETTELO

1. YLEISTÄ

- 1.1. SONet Botnian organisaatio
- 1.2. Toimintaympäristö

2. SONet BOTNIAN PERUSTEHTÄVÄT, VISIO JA TOIMINTA-AJATUS

3. TOIMINNAN SUUNTAVIIVAT

- 3.1. Kansallinen sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämisohjelma 2008-2011
- 3.2. Mieli 2009
- 3.3. palvelurakenteiden kehittyminen

4. OSAAMISKESKUSYHTEISTYÖ

- 4.1. Pohjoismaisen yhteistyön välittäminen – SONet Botnian erityistehtävä
- 4.2. Muu yhteistyö

5. SOSIAALIALAN KEHITTÄMINEN

- 5.1. Sosiaalialan työ, tutkimus, kehittäminen ja koulutus
- 5.2. Strateginen työ, tiedon tuotanto ja arviointi
- 5.3. Sosiaali- ja perusterveydenhuollon kestävät tutkimus- ja kehittämisrakenteet

6. SUBSTANSSIKEHITTÄMINEN, HANKKEET JA TYÖRYHMÄT

- 6.1. Lapset, nuoret ja perheet
- 6.2. Vanhustyö
- 6.3. Päihde- ja mielenterveystyö
- 6.4. Monikulttuurinen työ
- 6.5. Vammaistyö
- 6.6. Aikuissosiaalityö
- 6.7. Muu työryhmätyöskentely

7. TIEDOTTAMINEN JA JULKAISUTOIMINTA

8. RESURSSIT, HENKILÖSTÖ JA TOIMITILAT

TOIMINTASUUNNITELMA 2009 - 2010

1. YLEISTÄ

Toimintasuunnitelman lähtökohtana on SONet Botnian yhteisesti asetetut, kolmea maakuntaa kattavat toiminnan tavoitteet. Toimintasuunnitelman painopisteinä ovat SONet Botnian kokonaisuutta korostavat sisällöt, alueellisten näkökulmien kautta tarkasteltuina.

1.1. SONet Botnian organisaatio

SONet Botnian toiminta perustuu Seinäjoen, Kokkolan ja Vaasan kaupunkien sekä Seinäjoen ammattikorkeakoulun yhteistyösopimukseen. Toimintaa ohjaa toimintasääntö ja organisaatio rakentuu alueellisten ohjausryhmien, johtoryhmän sekä muun alueellisen ja ylimaakunnallisen verkostotoiminnan ja kehittäjäryhmien varaan.

Maakunnalliset ohjausryhmät valitaan kaksivuotiskausiksi kuhunkin maakuntaan. Maakunnallisten ohjausryhmien jäsenet edustavat sopijaosapuolten lisäksi maakunnan kuntia, koulutus- ja tutkimusorganisaatioita, järjestöjä, maakuntien liittoja, sairaanhoitopiirejä ja muita sosiaalialan kehittämisen yhteistyökumppaneita. Nykyisten ohjausryhmien toimikausi on v. 2009-10. Ohjausryhmät kokoontuvat noin 4-6 kertaa vuosittain. Ohjausryhmien kokoukset toimivat alueellisina kehittämistoiminnan koordinoinnin ja tiedottamisen foorumeina.

SONet Botnian johtoryhmä valitaan kahdeksi vuodeksi kerrallaan ja sopijaosapuolet vastaavat johtoryhmän jäsenten valinnasta. Kustakin maakunnasta on kolme edustajaa sekä heillä henkilökohtaiset varajäsenet. Etelä-Pohjanmaalla yksi edustaja on Seinäjoen ammattikorkeakoulusta/ Koulutuskuntayhtymästä. Nykyinen johtoryhmä jatkaa toimintaansa vuoden 2009 loppuun ja vuoden 2010 alussa aloittaa uusi johtoryhmä toimikautensa.

Valtakunnallisesti toimii *sosiaalialan osaamiskeskustoiminnan neuvottelukunta*, joka valitaan neljäksi vuodeksi kerrallaan. Uusi neuvottelukunta valitaan v. 2010-2013. Osaamiskeskusneuvottelukunnan tehtävistä ja kokoonpanosta on säädelty osaamiskeskustoimintaa koskevassa laissa (1230/2001) ja asetuksessa (1411/2001). Sosiaali- ja terveysministeriö koordinoi tätä toimintaa ja SONet Botnialla on oma edustajansa neuvottelukunnassa. Neuvottelukunnalle muodostetaan työvaliokunta osaamiskeskusjohtajista ja yksi työvaliokunnan jäsen edustaa osaamiskeskusjohtajia neuvottelukunnassa.

1.2. Toimintaympäristö

Toimintaympäristössä tapahtuviin muutoksiin on monien muiden asioiden ohella vaikuttanut Sosiaali- ja terveydenhuollon kansallinen kehittämisohjelma, johon on kirjattu menossa olevan hallituskauden (2008-11) keskeiset sosiaali- ja terveydenhuollon tavoitteet. Utta on se, että nämä tavoitteet on koottu samaan ohjelmaan. Edellisen ohjelmakauden lukuisista mutta suppeista kehittämishankkeista on siirrytty Kaste-ohjelman myötä laajempiin ohjelmallisiin kokonaisuuksiin. Kaste-hankkeissa yhteistyökumppanit tulevat laajemmalta alueelta ja hankkeiden kattavat sisällöt ovat vaativia niiden organisoinnille ja hallinnolle.

Kaste-hankkeen toteuttajiksi mainitut kunnat, kuntayhtymät ja järjestöt ovat sosiaalialan osaamiskeskusten keskeisiä yhteistyökumppaneita. Kaste-hanke on tiivistänyt osaamiskeskusten välisiä yhteistyökuvioita johtuen lähinnä siitä, että esimerkiksi SONet Botnia toimii kahden Kaste-alueen sisällä: Pohjois-Suomen alueella yhteistyötä on POSKEN (Pohjois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus) ja ISON (Itä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus) kanssa. Väli-Suomen alueella yhteistyötä tehdään Pikassoksen (Kanta-Hämeen, Pirkanmaan ja Satakunnan sosiaalialan osaamiskeskus) ja Verson (Päijät-Hämeen ja Itä-Uudenmaan sosiaalialan osaamiskeskus) kanssa. FSKC:n (Finlands svenska kompetenscenter) tehdään yhteistyötä sekä Väli-Suomen että Pohjois-Suomen alueella. Myös muunlaisia yhteistyökonsortioita voi muodostua kuten vammaispalveluhankkeessa, joissa yhteistyötä on tehty KOSKEN (Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus) kanssa. Kaste-hankkeissa yhteistyökumppaneita haetaan aikaisempaa enemmän terveydenhuollon piiristä.

Käynnistymässä tai jo käynnistyneenä on myös muita sosiaalialan kehittämiseen liittyviä kansallisia ohjelmia, joilla on vaikutusta ja jotka tulee huomioida osaamiskeskustyössä. Näistä mainittakoon jo aikaisemmin käynnistynyt kunta- ja palvelurakenneuudistus. Se on muokannut ja aikaansaanut monia muutoksia niihin toimintaympäristöihin, joissa sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tuotetaan ja kehitetään ja joissa myös osaamiskeskukset toimivat. Mieli 2009 -ohjelmassa on suunnattu mielenterveys- ja päihdetyön tavoitteet vuoteen 2015 asti. Mielenterveyden ongelmat ovat lisääntyneet kaikilla ikäryhmillä ja usein samanaikaisesti on muitakin palveluntarpeita.

Kaste-hanke tukee Paras-hankkeen tavoitteiden, mm. kuntien palvelutarjonnassa todettujen erojen tasaannuttamista. Tähän mennessä saatujen kokemusten perusteella osaamiskeskukset ovat huomioineet maantieteellisesti isoilla alueilla toimivien hankekokonaisuuksien vaatiman raskaan hallinnoinnin ja sen järjestämisen haasteet käytännössä. Toinen huolestumista aiheuttanut seikka ja alkaneen kehittämistyön uhka on kuntatalouden realiteettien ja ohjelman tavoitteiden välinen ristiriita, mikä voi vaikuttaa etenkin ohjelman jäljellä olevalla jaksolla. Palautetta Kaste-ohjelman etenemisestä saadaan sen arvioinnista.

Osaamiskeskukset ovat kiinnittäneet huomiota kunta- ja palvelurakenneuudistuksen tuottamiin rakenteisiin, joista kaikki eivät turvaa sosiaalihuollon palvelujen ehyttä kokonaisuutta ja uhkaavat jopa pirstoa ne hallinnollisesti eri ratkaisuihin. Kuntakentältä on käännytty osaamiskeskusten puoleen ja kysytty arvioivaa tietoa käytössä olevista malleista ja niiden toimivuudesta. Nopeat muutokset ovat kuormittaneet erityisesti työn keski- ja ylintä johtoa. Hyvä muutosjohtaminen on kuitenkin syvällisen, asiakkaiden saamaan palveluun vaikuttavan muutoksen edellytys ja tukee henkilöstön sitoutumista. Asiakkaiden ja kansalaisosallisuuden toteutuminen on kriittisesti nostettu esille palvelujen sisältöjen kohdalla.

Kaste-hankkeen tavoitteiden tueksi on käynnistetty useita lakivalmisteluja. Näistä Sosiaali- ja terveydenhuollon hallintolaki tulee määrittelemään sosiaalialan osaamiskeskusten paikan alueellisessa hallinto- ja kehittämisrakenteessa. Sosiaalialan valtakunnallisista linjauksista huolehtii Sosiaali- ja terveysministeriön alaisuudessa toimiva Sosiaalialan osaamiskeskustoiminnan neuvottelukunta. Osaamiskeskusjohtajat valmistelevat neuvottelukunnalle asioita muodostamassaan työvaliokunnassa. Neuvottelukunnalle on vuoden 2009 alussa muodostettu seuraavat alajaostot: Sosiaalihuollon erityisosaaminen ja palvelut -alajaos, Koulutus ja tutkimus -alajaos, Aluejaos ja Kansalaisjaos. Nykyisen neuvottelukunnan toimiaika päättyy vuoden 2009 lopussa.

2. SONet BOTNIAN PERUSTEHTÄVÄT, VISIO JA TOIMINTA-AJATUS

SONet Botnia toteuttaa osaamiskeskukseksi lain mukaan kuuluvia perustehtäviä, joita ovat:

- sosiaalialalla tarvittavan asiantuntemuksen kehittyminen ja välittyminen
- peruspalvelujen kehittyminen sekä erityisosaamista vaativien erityispalvelujen ja asiantuntijapalvelujen kehittyminen ja välittyminen
- sosiaalialan perus-, jatko- ja täydennyskoulutuksen ja käytännön työn monipuolinen yhteys
- sosiaalialan tutkimus-, kokeilu- ja kehittämistoiminnan toteutuminen

SONet BOTNIAn valtakunnallisena erityistehtävänä on pohjoismaisen yhteistyön kehittäminen osaamiskeskusverkoston käyttöön.

Sosiaalialan osaamiskeskustoiminnan tarkoituksena on luoda ja ylläpitää alueellinen yhteistyörakenne sosiaalialan perus- ja erityisosaamisen edistämiseksi sekä sosiaalialan alueellista yhteistyötä edellyttävien erityisosaamista vaativien erityispalvelujen ja asiantuntijapalvelujen turvaamiseksi. SONet BOTNIA muodostaa Etelä-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan maakuntien asiantuntijoiden ja palveluntuottajien verkoston. Verkoston avulla on tarkoitus ohjata sosiaalialan kehittämistoimintaa alueella, osana valtakunnallista sosiaalialan osaamiskeskusten verkostoa.

SONet Botnian haasteena on muuttuneessa toimintaympäristössä edelleen vakiinnuttaa asemaansa sosiaalialan käytännön työn, tutkimuksen ja koulutuksen välisenä kehittäjänä. Toiminnan visiona on hyvinvoinnin edistämiseksi tehtävässä työssä tuoda esille sosiaalisen näkökulmaa. Sosiaalisen näkökulman vahvistamista toteutetaan erilaisissa verkostoissa kuten asiantuntijafoorumeissa, hankkeiden ym. ohjausryhmissä. Alueellisen hyvinvoinnin tiedontuotannon avulla sekä siihen liittyvää osaamista tukemalla mahdollistetaan sosiaalisen näkökulman huomioiminen esimerkiksi strategisessa työssä, suunnittelussa ja päätöksenteon perustana.

SONet Botnian rakentumiseen on vaikuttanut yhteinen ymmärrys siitä, että kehittämistyötä varten tarvitaan ”riittävän leveät hartiat”. Se on tapahtunut kokoamalla kolmen maakunnan sosiaalialan kehittämisresurssit yhteistyöhön. SONet Botnia on toiminut pohjalaismaakuntien sosiaalialan kehittämisresurssien välittäjänä ja koordinoijana sekä yhteisenä, ylimaakunnallisena foorumina. Kehittämisresursseissa on toiminnan alkuajoista vuodesta 2001 tapahtunut muutoksia. Esimerkiksi Vaasassa on vakiinnuttanut toimintansa Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen alueyksikkö ja Kokkolan yliopistokeskus Chydeniuksessa on käynnistynyt Sosiaalityön maisteriopinnot. Vuodesta 2004 jatkuneet STM:n rahoittamat kehittämishankkeet ovat tuoneet alueelle merkittävää kehittämisresurssia.

Kehittäjäryhmät ovat osa SONet Botnian toimintarakennetta. Perustetuista kehittäjäryhmistä muut paitsi varhaiskasvatuksen kehittäjäryhmä ovat johtaneet hankkeisiin, vaikka sekin on toiminut hyvänä valmistelupohjana sekä pienemmille alueellisille varhaiskasvatuksen hankkeille että kahdelle laajalle KASTE –hankkeelle. Hankkeet ovat mahdollistaneet lisää resursseja yhteisten tavoitteiden toteuttamiseksi. Päihdetyön osalta kehittäjäryhmä on koottu lähinnä hankkeiden toimijoiden varaan. Myöhemmin ryhmää on täydennetty palvelujen edustajilla. Kehittämisrakenteen kautta kehittäjäryhmiä tarkasteltaessa vaikuttaa siltä, että

suuntautuminen on kehittämistoimijoiden kokoamiseen alueelliseksi tai sitäkin laajemmiksi toimijoiden verkostoiksi, jotka esimerkiksi sitoutuvat tietyksi ajanjaksoksi tekemään yhteistyötä tiettyjen, yhteisesti asetettujen tai muulla tavoin yhdistävien tavoitteiden saavuttamiseksi. Tämän tunnistaminen merkitsee SONet Botnian näkökulmasta, että käytännössä kehittäjäryhmässä toimiminen voi olla alueella toimiviin osaamiskeskustoiminnan kannalta tärkeisiin kehittäjäverkostoihin osallistumista. Toimiminen niissä voi tarkoittaa SONet Botnialle erilaisia rooleja.

3. TOIMINNAN SUUNTAVIIVAT

Tässä kappaleessa tarkastellaan keskeisiä kansallisia ohjelmia ja niiden tavoitteita ja yhteyttä SONet Botnian osaamiskeskustyöhön. Niiden tavoitteista johdetaan SONet Botnian alueeseen ja painopisteisiin konkreettisesti kytkeytyvät tavoitteet otettavaksi mukaan toimintasuunnitelmaan 2009-2010.

3.1.Kansallinen sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämisohjelma 2008-2011

Kaste-ohjelma sisältää kehittämisohjelmakaudelle 2008-2011 valtioneuvoston vahvistamat keskeiset kansalliset sosiaali- ja terveydenhuollon tavoitteet. Kasteohjelma toimii strategisena ohjausvälineenä suomalaisen sosiaali- ja terveyspolitiikan johtamiseen. Sen päätavoitteena on lisätä osallisuutta ja vähentää syrjäytymistä, lisätä terveyttä ja hyvinvointia sekä parantaa palveluiden laatua, vaikuttavuutta, saatavuutta ja kaventaa alueellisia eroja. Näihin tavoitteisiin pyritään ehkäisemällä ongelmia ennalta ja puuttumalla niihin mahdollisimman varhain, varmistamalla alan henkilöstön osaaminen ja riittävyys sekä luomalla sosiaali- ja terveydenhuollon ehyet palvelukokonaisuudet ja hyvät toimintamallit.

Kaste-ohjelma sisältää 39 toimenpidettä, joita toteuttavat valtio, kunnat, kuntayhtymät ja järjestöt. Tavoitteiden toteutumista seurataan 19 erilaisen indikaattorin avulla. Ohjelmaa toteuttamiseen on varattu yhteensä noin 100 miljoonaa €. Ohjelman toteutumista arvioidaan ulkoisella arvioinnilla indikaattorien lisäksi. Kaste-ohjelman tueksi ja sen aloitteesta on käynnistetty useita lakiuudistuksia, kuten sosiaali- ja terveydenhuollon lakiuudistus. Siinä on kyse sosiaali- ja terveydenhuollon toimintakäytäntöjen ja organisointitapojen uudistamisesta. Muutos on laaja-alainen ja periaatteellinen, joka uudistaa niin organisoimis- kuin toimintatavatkin. Ohjelmassa on nostettu esille myös sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämisrakenteen vahvistaminen. Sosiaalialan osaamiskeskukset kuuluvat oleellisesti kestävään kehittämisrakenteeseen. Kehittämisrakennetta on sisällöllisesti mukana terveydenhuollon lakiuudistuksessa, jonka esityksen odotetaan valmistuvan keväällä 2010.

Kaste-ohjelma toteutus on jaettu viiteen alueeseen, joita varten perustetut johtoryhmät ovat laatineet alueelliset kehittämistoiminnan suunnitelmat. Johtoryhmät vastaavat alueillaan Kaste-ohjelman toteuttamisesta. SONet Botnian toiminta tapahtuu kahden johtoryhmän alueella, Keski-Pohjanmaan kuuluessa Pohjois-Suomen alueeseen kun taas Etelä-Pohjanmaa ja Pohjanmaa kuuluvat Väli-Suomen alueeseen. Sosiaali- ja terveysministeriö, Terveiden ja hyvinvoinnin laitos (THL), Työterveyslaitos (TTL), Suomen Kuntaliitto sekä sosiaali- ja terveysjärjestöt antavat kunnille asiantuntija-apua kehittämis Hankkeisiin.

Tähän mennessä SONet Botnian alueella on käynnistynyt seuraavat hankkeet/ SB:n alueen kunnat tai kuntayhtymät ovat mukana seuraavissa hankkeissa: PerheKASTE –hanke Väli-

Suomessa, IkäKASTE Väli-Suomessa, Pohjois-Suomen monialaiset sosiaali- ja terveyspalvelut, Välittäjä-hanke Väli-Suomessa ja Tervein mielin –hanke Pohjois-Suomessa. Suunnittelun alla on laaja-alainen vammaispalveluhanke sekä aikuissosiaalityön hanke.

Tavoitteet:

Kaste-ohjelman tavoitteiden toteuttamiseksi pohjalaismaakuntien alueella toimitaan yhteistyössä Väli-Suomen ja Pohjois-Suomen alueilla esille nostettavien hankkeiden/hankeaihioiden edistämiseksi ja alueellisissa kehittämistoiminnan suunnitelmissa asetettujen tavoitteiden edistämiseksi.

Tarkennetaan ja vahvistetaan alueellisia kehittämiskäytäntöjä SONet Botnian alueella.

Toimintatavat:

Konkreettisesti toiminta tapahtuu osallistumalla alueen Kaste-hankkeisiin sekä koordinoimalla hankesuunnittelua. SONet Botnia tiedottaa aktiivisesti maakunnissa ja maakunnallisten ohjausryhmien kautta Kaste-asioista. Seurataan SONet Botnian alueen Kaste-indikaattoreiden toteutumista.

Maakuntien alueilla SONet Botnia aktiivisesti käynnistää keskusteluja eri foorumeilla siitä, mitä alueelliset kehittämiskäytänteet voisivat olla, mitkä ovat alueelliset kehittämistoimijat, jotka ovat mukana rakenteissa, mitä yhteisiä tavoitteita toimijoilla on ja miten voidaan yhdistää resursseja sekä parantaa synergiaetuja kehittämiskäytännön kautta.

3.2.Mieli 2009

Kansallisessa mielenterveys- ja päihdesuunnitelmaan on koottu STM:n asettaman työryhmän ehdotukset mielenterveys- ja päihdetyön kehittämiseksi vuoteen 2015. Tässä ohjelmassa mielenterveys- ja päihdetyön kehittämistä linjataan ensimmäisen kerran yhtenä kokonaisuutena valtakunnallisella tasolla. Kansallisella mielenterveys- ja päihdesuunnitelmalla pyritään vahvistamaan mielenterveys- ja päihdeasiakkaan asemaa, edistämään mielenterveyttä ja päihteettömyyttä ja ehkäisemään haittoja ja painottamaan avo- ja peruspalveluja mielenterveys- ja päihdepalvelujärjestelmän kehittämisessä.

Mieli 2009 ohjelman tavoitteita toteutetaan Kaste-ohjelman kautta.

Pohjanmaa-hankkeen jatkohankkeissa, Tervein Mielin -hanke Pohjois-Suomessa ja Välittäjä-hanke Väli-Suomessa toteuttavat Mieli 2009 -ohjelman tavoitteita. Välittäjä-hankkeeseen on palkattu maakunnalliset projektipäälliköt/ suunnittelijat sekä Pohjanmaan että Etelä-Pohjanmaan alueella, joista Etelä-Pohjanmaan suunnittelijan työsuhte muodostuu SONet Botniaan. Pohjanmaa-hankkeen jatkohankkeiden kanssa tehdään tiivistä yhteistyötä mielenterveys- ja päihdeasioissa. Tervein mielin -hankkeessa, Keski-Pohjanmaan osuudessa keskitytään työelämä kuntoutukseen, erityisesti mielenterveyden näkökulmasta. Mieli 2009–2015 tavoitteet ohjaavat toimintaa vielä Kastekauden jälkeenkin.

Tavoitteet:

Mielenterveys- ja päihdepalveluiden kehittämisessä korostuu hoitoon tulossa matalakynnyksinen yhden oven periaate sekä yhdistetyt mielenterveyshäiriöiden ja päihdehoidon avohoitoyksiköt. Suunnitelman toteuttaminen edellyttää lainsäädännön muutoksia, resurssien kohdentamista mielenterveys- ja päihdetyöhön ja osaamisen kehittämistä koulutuksella.

Toimintatavat:

Mieli 2009 tavoitteiden edistämiseksi kolmen pohjalaismaakunnan alueella tehdään yhteistyötä THL:n ja Pohjanmaa-hankkeen jatkohankkeiden (Tervein mielin ja Välittäjä – hankkeet) kanssa, osallistutaan alueellisiin ja valtakunnallisiin päihde- ja mielenterveystyön verkostoihin ja esimerkiksi koulutusten suunnitteluun ja järjestämiseen sekä mielenterveys- ja päihdestrategiatyöhön hankkeiden ja THL:n kanssa.

3.3. Palvelurakenteiden kehittyminen

Sosiaalialan palvelutuottajien kirjo moninaistuu entisestään, mikä aiheuttaa palvelutoiminnan kehittämiselle uudenlaisen haasteen. Kehittämistoimintaa tulee muokata pitkäjänteisemmäksi. Osaamiskeskukset ovat esittäneet, että siirryttäisiin kehittämismalleihin, joissa vahvistuu käytännön, tutkitun tiedon ja opetuksen välinen vuorovaikutus. Informaatio-ohjauksen ja ohjelmakehittämisen rinnalle on luotava pitkäjänteisiä konseptikehittämisen malleja. Esitettyyn malliin siirtyminen edellyttää kuntatoimijoiden, perustettujen ja perusteilla olevien kuntayhtymien, sosiaalialan osaamiskeskusten, sosiaalialan korkeakoulujen ja Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) tiivistä yhteistyötä. Myös terveydenhuollon tulisi nykyistä tiiviimmin liittyä osaksi hyvinvointipalvelujen kehittämistä. Haaste kulminoituu sekä perus, jatko- ja täydennyskoulutukseen, jonka tulisi nykyistä paremmin kyetä luomaan käytännön, opetuksen ja tutkimuksen yhteisiä kehittämisalustoja.

Palvelujen tuottamiseen liittyy keskeisesti asiakkaan/kansalaisen/kuntalaisen osallisuus ja vaikuttamismahdollisuudet. Myös osaamiskeskuksen tehtävä on korottaa asiakkaan ääntä häntä koskevien palvelujen suhteen. Tätä varten kehitetään työvälineitä ja edistetään niiden käyttöön ottoa. Näin saadaan tietoa palvelujen vaikuttavuudestakin. Palvelujen tuottamisen haasteisiin kuuluu moniammatillinen ja eri hallintokuntien välinen yhteistyö. Palvelujen uudelleen organisoimisessa on jo tähän mennessä, mm. Paras-arvioinnin kautta, nähty, että palvelujen tuottamisesta toimivana kokonaisuutena tulee erityisesti huolehtia. Järjestöt ja yksityiset palveluntuottajat kokevat uuden tilanteen palvelukentällä osittain epäselvänä ja ovat kääntyneet osaamiskeskuksen puoleen odottaen jonkinlaista välittäjän roolia tässä asiassa.

Sosiaalihuollon erityispalvelut ovat kehittyneet monitoimijamallin mukaisesti. Uusi tapa järjestää palveluita edellyttää uudenlaista tukea/hallinnollisia rakenteita, jotka samanaikaisesti turvaavat kansalaisten tasa-arvoisen palveluiden saannin ja yksilölliseen palvelutarpeeseen perustuvan ja elämäntilanteeseen sopivan palvelukokonaisuuden. Sen pitäisi turvata avoin, innovatiivinen ja kustannustehokas toimintatapa. Sosiaalihuollon erityispalvelut ja osaaminen edellyttävät jatkuvaa kehitystyötä, arviointia ja tutkimusta. Tulevaisuudessa erityispalvelu tarkoittaa yhä useammin, peruspalveluiden ohella konsultaatiota, toimivaa osaajaverkostoa, palveluohjausta tai palvelukoordinoitua.

Tavoitteet:

Tavoitteena on voida selkeyttää ja koordinoida asiakkaiden tarpeita suhteessa palvelujen tuotantoon, kehittämiseen ja suunnitteluun. Palvelurakenteiden perusta ja malli on vasta aikaan saatu ja tarvitaan vielä paljon mm. osaamisen ja moniammatillisen yhteistyön kehittämistä, palveluketjujen selkeyttämistä ja palvelujen sisältöjen arviointia.

Toimintatavat:

SONet Botnian alueella tulevana toimikautena keskitytään mielenterveyden, päihdehuollon, vammaishuollon ja lastensuojelun erityispalveluihin, sisällyttäen niihin monikulttuurisen näkökulman.

Lisäksi kehitetään lastensuojelun ja vanhustyön palveluja ja toimintoja Kaste-hankkeiden avulla, ja selvitetään palvelujen kehittämisen tarpeita myös muilla sisältöalueilla.

4. OSAAMISKESKUSYHTEISTYÖ

4.1. Pohjoismaisen yhteistyön välittäminen – SONet Botnian erityistehtävä

SONet BOTNIAn erityistehtävänä oleva pohjoismaisen yhteistyön kehittäminen valtakunnallisen osaamiskeskusverkoston käyttöön on osa koko SONet BOTNIAn toimintaa. Koordinointitehtävän hoitamisesta on alun perin sovittu NOPUS -koulutusyksikön kanssa. Vuoden 2009 alusta on tilanne muuttunut, kun Nopus on yhdistetty osaksi Nordiska välfärdscenteriä (NVC). Tämän organisaation toiminta ja tavoitteet tarkentunevat toimikauden 2009-10 aikana. Muutosta aiheuttaa myös Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitoksen päätös osallistua jatkossa merkittävästi pienemmällä resurssilla pohjoismaisen yhteistyöasioiden välittämisen resurssointiin.

Pohjoismaisen yhteistyön välittämistehtävän yhtenä tavoitteena, suhteessa osaamiskeskusverkostoon, on kehittää resurssien mahdollistama ja sen tarpeisiin vastaava toimintatapa. Sen sisältönä on pohjoismaisen sosiaalialan kehittämisen tiedon- ja kokemuksen välittäminen sekä edellytysten parantaminen yhteispohjoismaisen kokemusten vaihtoon, koulutukseen ja tutkimus- ja kehittämistyöhön. Tavoitteen saavuttamiseksi työskennellään sekä ”pohjoismaisen ulottuvuuden” vahvistamiseksi kansallisissa osaamiskeskusverkostoissa että luodaan toimivia yhteyksiä muiden maiden sosiaalialan kehittämisverkostoihin. Pohjoismaisen yhteistyön esille ottaminen suunnitelmallisesti osaamiskeskusjohtajien kokouksissa on tehtävän hyvän hoitamisen strateginen edellytys. Vähintään kerran vuodessa, jossakin vaiheessa syksyllä pyydetään ottamaan asia mukaan asialistalle osaamiskeskusjohtajien kokouksiin. Tällöin voidaan käydä keskustelua, mitä painopisteitä osaamiskeskusjohtajat asettavat pohjoismaisen yhteistyön välittämiseksi. Yhteisesti keskustellen valitaan 1-2 painopistealuetta vuosittain.

Kehittämiskonsultin työpanosta on suunniteltu hyödynnettävän Kaste-hankkeissa (Lapset, nuoret ja perheet –Kastehanke) ja substanssiverkostoissa. Välittämistehtävän toteuttamiseen osallistuu SONet Botnian henkilöstö. Pohjoismaisen yhteistyö tulee esille erilaisissa seminaareissa (esim. Monikulttuurinen integraatioseminaari järjestetään 22.–23.10.09 Vaasassa), ja se voidaan tuoda erilaisiin koulutuksiin ja koulutustilaisuuksien sisälle yhdeksi näkökulmaksi. Pohjoismaisen yhteistyön välittämisessä huomioidaan, että se on parhaimmillaan pohjoismaista yhteistyötä ja käytäntöjen vaihtamista, mikä edellyttää myös Suomen näkökulman esille tuomista. Tiedottamista parannetaan käyttämällä tähän tarkoitukseen SONet Botnian web-sivua. Kehittämiskonsultti osallistuu mahdollisuuksiensa mukaan SONet Botnian tiimin työskentelyyn ja samoin johtoryhmän kokoukseen hän osallistuu 1-2 kertaa vuodessa .

Tavoitteet:

Toteutetaan pohjoismaista yhteistyötä osana SONet Botnian muuta toimintaa.

Varmistetaan pohjoismaisen yhteistyön välitystehtävä ja sen toteuttaminen tarkoituksenmukaisella tavalla muuttuvissa olosuhteissa ja toimintaympäristössä.

Toimintakautena 2009-2010 panostetaan osaamiskeskusverkostoissa pohjoismaisen yhteistyön käyttömahdollisuuksien tunnetuksi tekemiseen.

Toimintatavat:

Pohjoismainen yhteistyö voi olla joidenkin kokousten pääteema. Vuosittain kokoonnutaan yhteiseen suunnittelukokoukseen NVC:n kehittämiskonsultin toimipaikassa.

Käsitellään vuosittain osaamiskeskusjohtajien kokouksessa pohjoismaisen välitystehtävän toteutumista ja määritellään yhteisesti 1-2 painopistealuetta tehtävälle.

4.2. Muu yhteistyö

Osaamiskeskusverkoston rakenteeseen kuuluu vakituinen osaamiskeskushenkilöstö, joista yleissuunnittelijat osaamiskeskusjohtajien ohella järjestävät säännöllisesti kokoontumisia. Osaamiskeskusjohtajat kokoontuvat noin kerran kuukaudessa ja usein näissä kokouksissa on kutsuttuna muita yhteistyökumppaneita tai STM:n edustajia. Lisäksi osaamiskeskusjohtajat tapaavat säännöllisesti peruspalveluministerin ja ovat kuultavina sosiaali- ja terveysvaliokunnassa eduskunnassa. Osaamiskeskusten yleissuunnittelijat ovat kokoontuneet säännöllisesti 2 kertaa vuodessa. Osaamiskeskuspäivät järjestetään perinteisesti elokuussa. Henkilöstö osallistuu aktiivisesti näihin yhteisiin tapahtumiin.

Osaamiskeskukset ovat koonneet valtakunnallisia substanssiverkostoja - lastensuojelun, vammaispalvelujen, vanhustyön, varhaiskasvatuksen ja aikuissosiaalityön verkostot. Monikulttuurisuuden verkoston toimintapohjaa selvittää. Myös tiedontuotannon osalta on tiivistetty yhteistyötä osaamiskeskusten kesken. Näihin verkostoihin osallistutaan harkinnan mukaisesti, kukin suunnittelijoista osallistuu ensisijaisesti oman vastuualueensa verkoston toimintaan ja vuorollaan myös vastaa verkoston kokoamisesta.

Tavoitteet:

Osaamiskeskusverkostoissa tehtävän yhteistyön avulla vahvistetaan alueelta nousevien sosiaalialan kehittämistarpeiden koordinoimista ja esille nostamista.

Toimintatavat:

Seurataan ja mahdollisuuksien sekä tarpeiden mukaan aktiivisesti osallistutaan osaamiskeskusverkoston toimintaan eri tavoin, tiedotetaan ja välitetään eteenpäin niiden kautta tulevista asioista SONet Botnian alueella. Samoin välitetään alueelta tulevia asioita ja aloitteita eteenpäin.

5. SOSIAALIALAN KEHITTÄMINEN

5.1. Sosiaalialan työ, tutkimus, kehittäminen ja koulutus

Sosiaalialan osaamiskeskusten perustehtävänä on käytännön työn, tutkimus ja kehittämistoiminnan sekä koulutuksen lähentäminen toisiinsa. Tähän tehtäväkenttään liittyy monia haasteita. Tutkimuksen hyödyntäminen, tutkimustulosten soveltaminen käytäntöön sekä tutkimuskohteiden käytännön hyödynnettävyys ovat asioita, joiden suhteen on paljon odotuksia. Yliopistojen ja korkeakoulujen vaikuttavuutta haluttaisiin laajentaa koskemaan alueiden kehittämistä keskustoimipaikkojen rajojen ulkopuolella. Myös tällä tavalla voitaisiin edistää sosiaalisen näkyvyyttä.

Sosiaalialan osaamisen vahvistaminen ja henkilöstön saatavuus ovat sosiaalialan kehittämisen kannalta ratkaisevia. Alan houkuttelevuutta voidaan parantaa monilla tekijöillä, esimerkiksi tehtävärakenteita ja työn organisointia ja sisältöjä kehittämällä. Työn dokumentoinnin avulla saadaan välineet itse arvioida ja kehittää omaa työtä sekä tuottaa objektiivista tietoa, jota voidaan käyttää seurantaan, arviointiin ja sosiaalipalvelujen suunnitteluun. Sosiaali- ja terveydenhuollon tiivistyvä yhteistyö hallinnollisella tasolla tuo uudenlaisia haasteita yhteisten rajapintatoimintojen lisäksi. Täydennyskoulutuksen avulla voidaan vastata työn kautta tuleviin uusiin haasteisiin ja osaamistarpeisiin. Opetus-tutkimuslinikat ovat uusi toimintamalli; ne toimivat työelämälähtöisen sosiaalialan osaamisen kehittämiseksi yhteistyössä yliopistojen sosiaalityön ja ammattikorkeakoulujen sosiaalialan opetuksen kanssa.

Tavoitteet:

Jatketaan SONet Botnian yhteistyötä koulutusorganisaatioiden kanssa eri verkostoissa ja ohjausryhmissä ja kehitetään edelleen yhteistyön sisältöjä käytännön kentältä nousevien tarpeiden ohjaamana.

Täydennyskoulutuksen tavoitteet ja sisällöt nivotaan toimintaa ohjaaviin strategioihin, jolloin niiden toteuttaminen on pitkäjänteistä ja suunnitelmallista.

Opetus-tutkimuslinikkatoiminnan kehittäminen SB:n alueella.

Toimintatavat:

SONet Botnia kokoaa maakuntien alueilla täydennyskoulutustarpeita, ja välittää niitä koulutusorganisaatioille ja osallistuu suunnitteluun.

Yhteistyö Kokkolan yliopistokeskuksen sekä Vaasan kaupungin/ Pohjanmaan opetus-tutkimuslinikoiden kanssa. Selvitetään Seinäjoen ja Etelä-Pohjanmaan tilanne.

5.2. Strateginen työ, tiedon tuotanto ja arviointi

Pitkäjänteisen kehittämistyön tarve nousee esille entistä haasteellisempana. Toisaalta erilainen ohjelmatyö ja strategiatyö on yleistynyt ja toteutettuja organisaatio- ja palvelurakennemuutoksia seuraa ohjelmien ja strategioiden päivittämisen tarve. Pitkäjänteinen kehittämistyö edellyttää sitoutumista, riittäviä resursseja, tiedon tuotantoa, asetettujen tavoitteiden ja toteutuksen arviointia. Onnistuakseen tiedon tulee olla mahdollisimman ajantasaista ja välittömään toimintaan liittyvää.

Maakuntaliittojen kanssa on kussakin maakunnassa jo pitkään tehty ohjelmallista yhteistyötä maakuntasuunnitelmien ja niiden toteuttamissuunnitelmien työstämiseksi. Näissä yhteyksissä tehdään valtakunnallisten ohjelmien yhteensovittaminen maakuntatason suunnitelmiksi. Osallistamalla hyvinvointialan toimijoita eri foorumeilla voidaan vaikuttaa maakunnalliseen sosiaalipolitiikkaan ja sen suunnitteluun.

Sosiaali- ja terveystalvelujen kehittäminen edellyttää *alueellisen hyvinvointitiedon tuottamista* ja sen hyväksikäytön varmistamista kaikessa aluekehittämisessä ja päätöksenteossa. Hyvinvoinnin muutosten ja hyvinvointipolitiikan seurannan kannalta keskeistä on tiedon hyödynnettävyys alueellisessa päätöksenteossa, palvelujen rakenteellisessa ja sisällöllisessä kehittämisessä, ennakkoinnissa, toimenpiteiden vaikuttavuuden arvioinnissa ja hyvinvointistrategisessä työssä. Uusi tiedon tuottamistapa edellyttää keskeisten toimijoiden, kuntien, yliopistojen, ammattikorkeakoulujen,

läälinhallitusten, TE-keskusten, maakuntaliittojen, sosiaalialan osaamiskeskusten, THL:n, Tilastokeskuksen, Kelan ja Työ- ja elinkeinohallinnon yhteistyötä. Sosiaalialan osaamiskeskukset ovat esittäneet sellaisen kokeiluhankkeen käynnistämistä, jossa yhdistettäisiin nykyisten toimijoiden tietämys alueellisesta tiedontuotannosta ja sen kehittämistarpeista.

Hyvinvointibarometri on konkreettinen toteutus alueellisen hyvinvointikatsauksen toteuttamisesta samanaikaisesti kolmen maakunnan alueella, jolloin esimerkiksi vertailu ja näkökulman laajentaminen mahdollistuu.

Tavoitteet:

Jatketaan systemaattiseen tiedonkeräämiseen tähtäävää toimintaa ja perustellaan sen merkitystä eri yhteyksissä seurannan, arvioinnin ja suunnittelun mahdollistamiseksi.

Selvitetään sekä alueellisesti että valtakunnallisesti (osaamiskeskusten tiedontuotannon verkosto) tiedontuotannon mahdollisuuksia, välineitä ja huomioimista toimintakäytännöissä, myös johtamisen näkökulmasta.

Pyritään saamaan hyvinvointibarometrista säännöllisesti toteutettava, alueen hyvinvointia systemaattisesti kuvaava väline.

Toimintatavat:

Alueellisesti jatketaan työprosessien mallintamista mahdollisuuksien mukaan.

Osallistutaan alueellisen arviointiverkoston toimintaan ja jatketaan arviointitoimintaa mahdollisuuksien mukaan (ostopalvelutoiminta).

Vahvistetaan SB:n arviointiosaamista tarjolla olevia koulutuksia hyväksi käyttäen ja osallistutaan arviointiverkostoihin.

5.3. Sosiaali- ja perusterveydenhuollon kestävät tutkimus- ja kehittämisrakenteet

Kestävä kehittämisrakenne kokoaa yhteen sosiaalialan ja perusterveydenhuollon kehittämiseen tähtäävän toiminnan. Pysyvän tutkimus- ja kehittämisrakenteen avulla varmistuu pitkäjänteinen alueellinen kehittämistyö. SONet Botnia osallistuu valtakunnallisen oske-verkoston kautta tämän tavoitteen edistämiseen. Kehittämisyksiköt olivat lupaava alku tämän tyyppiselle toiminnalle mutta niille ei järjestynyt pysyvää resurssia Kaste-ohjelman kautta. Hyvin järjestettyä, systemaattista alueellista tutkimus- ja kehittämistoimintaa tarvitaan alan kehittymisen, sisäisen vetovoimaisuuden ja innovatiivisuuden sekä tasapainoisen aluekehityksen turvaamiseksi. Kehitystyön prosessimaisuus ja työn vaikuttavuuden pitkä aikajänne vaativat kehitystyötä voimistavia rakenteita. Sosiaalialan osaamiskeskustoiminta on tuottanut hyviä alueellisia tuloksia omalla sektorillaan. Uudet palvelurakenteet vaativat sosiaali- ja terveydenhuollon yhteisten kehittämisrakenteita aikaansaamista.

Kestävät kehittämisrakenteet vahvistavat ja kokoavat yhteen alueiden kehittämisvoimavaroja. Tarkasteltaessa SONet Botnian alueen haasteita ja mahdollisuuksia kuntien sosiaali- ja terveystalveluiden kehittämistyössä perehdytään alueiden eroihin, huomioidaan alueellinen kattavuus, eri toimijoiden verkostoituminen ja henkilöstön osaamisen ja saatavuuden turvaaminen, sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyö, kootaan hajanaista kehittämistyötä yhteen, turvataan erityisosaamisen ja -palveluiden turvaaminen. Osaamiskeskukset ovat osa alueellista kestävää kehittämisrakennetta. Sonet botnia on omalla alueellaan hankkinut seitsemän toimintavuoden aikana arvokasta kehittämistyön kokemusta.

Osaamiskeskukset ovat esittäneet seuraavia keinoja pysyvän sosiaali- ja terveysalan kehittämiskeskusteen synnyttämiseen:

- Pitkällä tähtäimellä pysyvän valtionosuuden turvaaminen koko kehittämiskeskustalle
- Sosiaalialan kestävä alueellisen kehittämiskeskusteen – sosiaalialan osaamiskeskusten - tukeminen. Rakenteissa ovat mukana kunnat/kuntayhtymät, oppi- ja tutkimuslaitokset, valtio, järjestöt, kehittämissyhtiöt ym. alueelliset kehittäjätahot.
- Valtakunnallisen asiantuntija- ja rahoitustuen (STM, OPM, THL) jatkumisesta huolehtiminen
- Alueellisen yhteistyön ja kehittämistyön koordinoiminen osaamiskeskusten kautta
- Entistä tiiviimpi verkottuminen, yhteistyö ja yhteinen toimintarakente terveydenhuollon kehittämissyksiköiden/kehittäjä-terveyskeskusten/perusterveydenhuollon yksiköiden kanssa
- Huomion kiinnittäminen sekä tiedontuotantoon että tutkimuksen kiinteään yhteyteen asiakastyössä

6. SUBSTANSSIKEHITTÄMINEN, HANKKEET JA TYÖRYHMÄT

6.1. Lapset, nuoret ja perheet

SONet BOTNIA koordinoi ylimaakunnallista varhaiskasvatuksen kehittäjäryhmää sekä muita hieman eri tavalla maakunnittain ja ammattiryhmittäin rakentuneita osaajaverkostoja alueellaan. Ennen alueellisten KASTE -hankkeiden käynnistymistä on keskusteltu siitä, että pohjalaismaakunnissa ylimaakunnallisesti tai alueittain muulla tavalla organisoiden verkostoitaisiin toimijoita yli substanssirajojen. Tällä hetkellä näyttää kuitenkin siltä, että myös oman alueen ammatilliset lähiverkostot edelleen puolustavat paikkaansa ja laajat kehittämishankkeet tarjoavat puolestaan tarvittavia monisektorisia foorumeja toimijoille.

Varhaiskasvatuksen kaksivuotisperiodeittain toimivassa kehittäjäryhmässä on jo vuosien ajan ollut seutuedustus pohjalaismaakuntien varhaiskasvatuksen ammattilaisista, lisäksi ryhmässä on mukana koulutuksen ja tutkimuksen (SeAMK, aikuiskoulutus) järjestöjen ja 3. sektorin edustajia (MLL, yksityiset päiväkodit). Uudelle toimintakaudelle siirryttäessä on ilmennyt tarvetta uudistaa ja eriyttää toimintaa. Kehittäjäryhmätoimintaa suunnataan toimikauden aikana entistä nopeammin alueellisiin kehittämistarpeisiin reagoivaan suuntaan. Tämän tyyppisestä toiminnasta on saatu hyviä kokemuksia ns. kehittämistyön ydintiimin aikana KASTE -hankevalmisteluvaiheessa jo vuonna 2008. Lisäksi ryhmien toimintaan ovat edelleen kytkettyinä alueilla toimivat ammattiryhmittäin organisoituneet pienemmät toimijarengas mm. (k)elto -ryhmät ja ohjaajien verkostot. Etelä-Pohjanmaalle ja mahdollisesti myös muihin maakuntiin kootaan lisäksi päivähoitoon vastaavien verkostot, joissa SONet BOTNIA on tarvittaessa mukana. Kehittäjäryhmän roolia suunnataan tarvittaessa kuitenkin myös taustalla toimivan asiantuntijaryhmän suuntaan, mikäli alueelle saadaan varhaiskasvatuksen kehittämishankkeita.

Perhetyön ja lastensuojelun sosiaalityön alueellisten osaajaverkostojen toiminta on ennen laajojen kehittämishankkeiden aikaa ollut paljolti paitsi osaamiskeskussyntyistä, myös osaamiskeskusvetoista. SONet BOTNIA on (Etelä-Pohjanmaalla) edelleen taustakoordinoijana lastensuojelun sosiaalityöntekijöiden aluetapaamisissa, joiden käytännön toteutuksesta vastaavat nyttemmin alueen kehittämishankkeet. Perhetyön alueryhmien toimintaa SONet BOTNIA niin ikään koordinoi ryhmänvetäjien tukena. Verkostojen

tavoitteena on tiedottaa ajankohtaisasioista, toimia vertaistuen ja hyvien työkäytäntöjen jakamisen foorumeina, osallistua kehittämistyön suunnitteluun ja luoda omalta osaltaan edellytyksiä monisektorisen yhteistyön kehittämiselle. Tästä esimerkkinä mainittakoon muun muassa perhetyöntekijöiden ja lastensuojelun sosiaalityöntekijöiden yhteiset meetingit sekä lastensuojelun sosiaalityöntekijöiden ja terveydenhuollon sosiaalityöntekijöiden yhteiset työkokoukset.

Tavoitteet:

Varhaiskasvatuksen kehittäjäryhmä keskittyy alan ajankohtaisasioihin, hyvien työkäytäntöjen kehittämiseen ja niiden vakiinnuttamiseen arjen työssä sekä sovitusti myös yhteistyössä alueen kehittämishankkeiden kanssa.

Perhetyön ja lastensuojelun verkostojen tavoitteet ovat samansuuntaisia. Ne toimivat vertaistuen ja hyvien työkäytäntöjen jakamisen foorumeina, osallistuvat tarvittaessa kehittämistyön suunnitteluun ja luovat omalta osaltaan edellytyksiä monisektorisen yhteistyön kehittämiselle.

Toimintatavat:

Varhaiskasvatuksen kehittäjäryhmä seuraa ja tarvittaessa myös tukee alueellaan muun muassa varhaiskasvatuksen suunnitelmatyön (vasu) jalkautumista, varhaisen tuen osaamisen etenemistä (kartoitukset, työkokoukset) sekä muiden ajankohtaisten varhaiskasvatuksen painopisteiden kehittymistä alueella. Ryhmän jäsenet osallistuvat lisäksi asiantuntijoina kehittämistyön ja -hankkeiden erilaisiin suunnittelu- ja teemaryhmiin (mm. KASTE – teemaryppäät) varhaiskasvatuksen osalta. Kehittäjäryhmä on mukana järjestämässä ja levittämässä arkikehittämistä edistävien ja tukevien työkäytäntöjen etenemistä varhaiskasvatuksen toimintayksiköihin (muun muassa Kuvastin itse- ja vertaisarvioinnin kehittäminen). Kehittäjäryhmä jatkaa yhteistyötä alueen oppilaitosten, ammattikorkeakoulujen, yliopistojen sekä täydennyskoulutustahojen kanssa alueellisen tiedontuotannon, tutkimustoiminnan ja arviointitoiminnan edistämiseksi.

Lastensuojelun ja perhetyön alueryhmien toimintamuotoja ovat paitsi ajankohtaisasioista ja ilmiöistä tiedottaminen, myös erilaiset menetelmäkoulutukset sekä esittely- ja opintokäynnit, jotka tukevat alueellisista tarpeista nousevaa kehittämistyötä ja juurruttavat innovatiivisia toimintamalleja osaksi työkäytäntöjä. Monisektorisen yhteistyön ruohonjuuritason yhteisestä kehittämisestä esimerkkinä mainittakoon muun muassa perhetyöntekijöiden ja lastensuojelun sosiaalityöntekijöiden yhteiset 'meetingit' sekä lastensuojelun sosiaalityöntekijöiden ja terveydenhuollon sosiaalityöntekijöiden yhteiset työkokoukset.

6.2. Vanhustyö

Vanhustyö on toiminta-alueena ja teemana laaja kokonaisuus, johon väestön ikääntymisen myötä liittyy monenlaisia haasteita. Ikääntyminen ajanjaksona on pidentynyt niin, että siihen sisältyy nykyisin enemmän itsenäisen toimintakyvyn vuosia. Suunnitelmat pidentyneistä työurista ja resurssien vähenemisestä seuraava julkisten palvelujen kriteerien kiristyminen edellyttää, että tulevaisuudessa on osattava paremmin hyödyntää ikääntyvien omia resursseja ja aktiivista osallistumista. Työelämää tulee kehittää ikääntyviä työntekijöitä paremmin huomioivaksi ja tukevaksi. Vanhustenhuollon riittävä henkilöstö ja osaaminen tulee varmistaa. Vanhustyössä korostuu moniammattillinen toiminta, kun toimitaan useilla rajapinnoilla ja pyritään vastaamaan ikääntyvän asiakkaan kokonaistilanteeseen, jossa yhä

useammin on mukana myös informaali toiminta. Gerontologisen sosiaalityön avulla voidaan vahvistaa ikäihmisten elämään sisältyvien sosiaalisten verkostojen, yhteisöllisen toiminnan, omaisten ja läheisten sekä järjestöjen kautta tulevan sosiaalisen ja usein ei-virallisen toiminnan edellytyksiä.

Vanhustyön kehittämistä on SONet Botnian alueella aluksi (v.2004-2006) koordinoitu vanhustyön kehittäjäryhmän avulla ja tämä työ jatkui vanhustyön kehittämisyksikkö hankkeessa. Edellä mainitut kattoivat SONet Botnian alueen, kolme pohjalaismaakuntaa. Nyt, osittain Kaste-hankkeen vaikutuksesta vanhustyössä kehittäminen on jakautunut siten, että Väli-Suomen alueen IkäKaste -hankkeessa ovat mukana useimmat Pohjanmaan ja Etelä-Pohjanmaan kunnat. Keski-Pohjanmaalla on pienempiä vanhustyön hankkeita, joita rahoitetaan ESR- ja RAY-rahoituksen kautta. Vanhustyön kehittämisyksikkö hankkeessa perustettu tutkimus & kehittämisryhmä jatkaa toimintaansa IkäKaste -hankkeessa ja siinä on myös Keski-Pohjanmaa mukana. Samoin jatkavat maakunnalliset vanhustyön esimiesten ryhmät.

Tavoitteet:

SONet Botnia yhteistyössä IkäKaste -hankkeen kanssa seuraa ja selvittää alueella vanhustyön suositusten ja vanhuspolitiikan kriteerien toteutumista, koordinoi yhteisiä tutkimus- ja kehittämistavoitteita ja osaamista sekä kehittää vanhustyön hyviä toimintamalleja, joissa vanhuksat itse ovat mukana vaikuttamassa. Tavoitteena on vahvistaa sosiaalisen näkyvyyttä vanhustyössä ja tukea sen kautta tulevien mahdollisuuksien hyödyntämistä. Tavoitteena on myös selkeyttää tutkimus- ja kehittämistoiminnan rakennetta.

Toimintatavat:

Vanhustyön prosesseista tehdään kuvauksia ja analysoidaan niitä esimerkiksi rajapinta- ja moniammatillisen työskentelyn näkökulmasta. Välitetään alueella olevia hyviä vanhustyön toimintamalleja. Osaamisen kehittämiseksi välitetään täydennyskoulutuksen tarpeita koulutusorganisaatioille. Tutkimus- ja kehittämisrakenteen vahvistamiseksi ja vanhuspoliittisten strategioiden tueksi kootaan vanhustyöhön liittyvää tietoa.

6.3. Päihde- ja mielenterveystyö

Pohjanmaa-hankkeessa on vuodesta 2004 kehitetty sairaanhoitopiirien johdolla kehitetty pitkäjänteisesti alueen päihde- ja mielenterveystyötä. Sen aloitteesta on käynnistynyt alueen päihdestrategiatyö. Pohjanmaan maakuntien päihdetyön kehittämiskeskushankkeessa on edelleen koottu ja koordinoitu kolmen pohjalaismaakunnan alueella päihdetyön kehittämistä. Lisäksi SONet Botnia osallistui Lääninhallituksen sosiaalialan osaamiskeskuksille suunnatulla erillisrahoituksella rahoitettuun päihdehankkeeseen (2008-2009). Näiden hankkeiden kautta on alueelle saatu merkittävästi lisäresurssia päihdetyön kartoittamiseen, kehittämiseen sekä osaamisen vahvistamiseen. THL:n painopisteenä on mielenterveystyön kehittäminen. Pohjanmaa-hankkeen jatkohankkeina on Tervein mielin -hanke Pohjois-Suomessa ja Välittäjä-hanke Väli-Suomessa.

Tavoitteet: Tavoitteena on tukea päihde- ja mielenterveyspalveluiden kehittämistä. Käytännön työssä samoin kuin strategiatyössä pyritään saattamaan yhteen päihde- ja mielenterveystyön tavoitteet mutta samalla nähdessä näihin substansseihin sisältyvän erityisosaamisen. Tiedontuotannon avulla pyritään kuvaamaan päihde- ja mielenterveysongelmien kokonaisuutta.

Toimintatavat:

Yllä esitetyt hankkeet yhdessä muiden alueen päihde- ja mielenterveystoimijoiden kanssa ovat tärkeimmät päihde- ja mielenterveystyön yhteistyökumppanit, joiden jatketaan päihde- ja mielenterveystyön tavoitteiden toteuttamista. Osallistutaan Päihdetyön alueellisen verkoston toimintaan sekä Pienten Pohjalaisten Päihdepäivien toteuttamiseen. Osallistutaan alueellisten päihdestrategioiden päivittämiseen.

6.4. Monikulttuurinen työ

Monikulttuurisessa työssä painopiste on kulttuurisensitiivisten palvelujen kehittämisessä ja kaksisuuntaisessa integraatiossa. Kehittäminen painottuu osaamiskeskustöön näkökulmasta tällä hetkellä Väli-Suomen PerheKaste-hankkeeseen Pohjanmaalla, erityisesti Närpiössä, Pietarsaaren seudulla ja Vaasassa (10/2011 saakka).

Tavoitteet

Monikulttuurisen työn kehittämisessä tarvitaan jatkuvuutta ja tietoisempaa työskentelyä hyvien käytäntöjen näkyville saamiseksi ja välittämiseksi alueellisesti ja valtakunnallisesti. Työntekijöiden koulutusmahdollisuuksissa havaittuja puutteita on korjattava ja tuettava ammatillista ja palvelujen kehittymistä myös asiantuntijoiden verkostojen avulla.

Toimintatavat

THL:n Vaasan toimipaikka ja SONet BOTNIA kokoavat paikallisen ja valtakunnallisen monikulttuurisen työn asiantuntijaverkoston työntekijöiden työn sekä ammatillisen kehittymisen tueksi. Henkilöstön osaamisen vahvistamiseksi suunnitellaan myös moniammatillinen täydennyskoulutus monikulttuuriseen työhön. Monikulttuurinen työ huomioidaan PerheKaste jatkohankkeessa sekä aikuissosiaalityön kehittämisessä.

6.5. Vammaistyö

Vammaistyössä ylimaakunnallinen kehittäminen on tärkeää, jotta vammaispalvelujen kehittämiseen saadaan riittävästi osaamista ja tarvittava asukaspohja. Muutoin vammaispalvelujen kehittäminen jää helposti kapea-alaiseksi tai muiden kehittämistarpeiden vuoksi taka-alalle. Painopiste on hankekehittämisessä sekä vammaistyön verkostojen toiminnassa. Kehittämisen sisällöt tukevat erityispalvelujen ja -osaamisen kehittämistä, palvelunkäyttäjän osallistamista sekä lähipalvelujen turvaamista. Sisältöä suunnataan myös vammaispalvelujen lakiuudistuksen suuntaisesti.

Vammaistyön ylimaakunnallisen kehittämisen taustalla alkujaan vaikuttaneen kehittäjäryhmän jatkona toimii pohjalaismaakuntien ja Keski-Suomen yhteinen vammaistyön kehittämisyksikköhanke Pokeva, Eskoon sosiaalipalvelujen kuntayhtymän hallinnoimana 10/2009 saakka. Toisena tärkeänä hankkeena pohjalaismaakunnissa toimii erityisosaamiseen ja -palveluihin keskittyvä autismin kirjon ja palveluohjauksen Pakki-hanke (10/2009, hallinnoija Eskoon kuntayhtymä). Henkilökohtaisen avun keskuksen toimintakonseptia kehitetään Vaasan, Mustasaaren ja Maalahden yhteistyöhankeessa 10/2009 saakka. Vammaistyön sosiaalityöntekijät ovat kokoontuneet Etelä-Pohjanmaalla vammaistyön kehittämisyksikköhankeeseen ja Pohjanmaalla henkilökohtaisen avun hankkeen kokoamina.

Osaamiskeskusten vammaistyön verkosto kokoontuu ja välittää tietoa erityisesti hanke- ja osaamiskeskustyöntekijöiden kesken.

Tavoitteet

Pää tavoitteena on vakiinnuttaa vammaistyön kehittäminen rakenteen tai verkoston avulla siihen tarvittavalla aluepohjalla. Tarkoituksena on edistää vammaispalvelujen palvelurakenteen uudistamista kunnissa pilottien avulla ja vahvistaa vammaispalvelujen lähipalveluja eri tavoilla, lisätä vammaisten henkilöiden osallisuutta sekä kehittää vammaispalveluissa tarvittavaa erityisosaamista. Kehittämisen ja kokeilun tuloksena syntyneet toimivat käytännöt sekä niihin liittyvät oppaat, käsikirjat ja mallinnukset otetaan käyttöön ja niistä levitetään tietoa alueellamme ja valtakunnallisesti. Pohjalaismaakuntien vammaisalan työntekijöillä sekä hankkeitten ja osaamiskeskusten työntekijöillä on mahdollisuus osallistua kehittämistyötä kannattelevien verkostojen toimintaan.

Toimintatavat

Osaamiskeskus ja em. hankkeet yhteistyössä tiedottavat toimivista käytännöistä pohjalaismaakuntien alueella. Vammaistyön- ja palvelujen kehittämiseksi kootaan Kaste-hanke, joka kattaa pohjalaismaakuntien alueen vuodesta 2009 eteenpäin. Koordinoivina tahoina Pohjanmaan maakunnissa ovat Eskoon ja Kärkullan kuntayhtymät ja molemmat sosiaalialan osaamiskeskukset osallistuvat yhteistyöhön. Sosiaalityöntekijöiden verkostojen kokoontumisen tarve selvitetään jatkossa hankerahoituksen selvittyä.

6.6. Aikuissosiaalityö

Aikuissosiaalityön verkosto on toiminut Etelä-Pohjanmaalla vuodesta 2007 lähtien ja toimintamallia levitetään muihin pohjalaismaakuntiin Etelä-Pohjanmaan suunnittelijan avulla. Maakunnallisen organisoitumisen jälkeen on samalla tarkoituksena ryhtyä rakentamaan mielenterveys/sosiaalityö verkostoa muun muassa yhteistyössä THL:n kanssa.

SONet BOTNIAn koordinoimaa aikuissosiaalityön ryhmätoimintaa jatketaan Etelä-Pohjanmaalla alkuun kahdessa alueryhmässä. Verkostossa seurataan ja tuodaan yhteiseen keskusteluun sosiaalityön valtakunnallisia ja paikallisia aikalaisilmiöitä. Mukana yhteistyössä tulee olemaan myös alueella toimiva välityömarkkinoiden kehittäjänä toimiva ESR-Valtaväylä -hanke. Aikuissosiaalityön ammatillaiset toimivat edelleen ryhmävetäjinä ja ryhmissä kehittämistyön muina asiantuntijoina jatkaa kuntien sosiaalityöntekijöitä, terveydenhuollon sosiaalityöntekijöitä, mutta myös 3.sektorin-, kriminaalihuoltolaitoksen – sekä koulutus- ja tutkimustahojen edustajia.. Vuoden 2010 aikana Etelä-Pohjanmaan ryhmien toimintaa tullaan osittain yhtenäistämään ja mahdollisen KASTE -hankevalmistelun käynnistyessä ryhmä toimii myös suunnittelutyöryhmänä. Ryhmätapaamiset jatkuvat kuitenkin edelleen vetäjiensä johdolla myös omaehtoisena toimintana alueiden erityispiirteet ja - sisällöt säilyttäen. Kehittämistyön mallia pyritään viemään muihin pohjalaismaakuntiin jatkaen samalla verkostoitumista myös muiden maakuntien toimijoiden kanssa. Keski-Pohjanmaalla aikuissosiaalityön verkosto aloittaa toimintansa vuoden 2009 aikana ja Pohjanmaalla vuoden 2010 puolella.

Tavoitteet:

Aikuissosiaalityön verkosto toimii (aiku)sosiaalityön ajankohtaisasioiden peilauspintana sekä tiedonvälittäjänä; vahvistaa ja päivittää sosiaalityön ammattilaisten osaamista sekä kehittämistyön paikallista asiantuntijuutta. Verkosto tukee alueellisista tarpeista nousevaa

kehittämistyötä ja toimii uusien työskentelymetodien, toimintamallien ja hyvien käytäntöjen välittämisen foorumina. Verkostotoiminta tutustuttaa toimijat eri organisaatioissa toteutettavaan sosiaalityöhön ja yhtenäistää tarvittaessa aikuissosiaalityön työkäytäntöjä. Verkosto toimii myös välittäjänä käytännön, kehittämishankkeiden ja tutkimuksen solmukohdassa ja pyrkii edistämään alueella myös arvioivan työtöteen leviämistä sekä pysyvän kehittämistoiminnan muodostumista sosiaalityöhön

Toimintatavat:

Verkosto on mukana järjestämässä ja levittämässä arkikehittämistä edistävien ja tukevien työkäytäntöjen etenemistä aikuissosiaalityön toimintayksikköihin (mm. lomakkeistot, opintokäynnit, organisaatioiden työskentelyä kehittävät itse- ja vertaisarvioinnin menetelmät, mallinnukset, käyttäjälähtöisyys). Verkoston jäsenet toimivat tarvittaessa asiantuntijoina kehittämistyön ja -hankkeiden erilaisissa suunnitteluryhmissä. Etelä-Pohjanmaalla toteutetaan 2009 yhteistyössä ESR-Valtaväylä -hankkeen kanssa sosiaalityön asiakastyönprosessin mukainen työkokoussarja valmistelevine tehtävineen ja metodi/menetelmäkokeiluineen (sosiaalityön tutorointi); lisäksi järjestetään yhteisiä työkokouksia (mm. terveydenhuollon sosiaalityö), pienimuotoisia seminaareja, teemailtapäiviä ja keskustelutilaisuuksia. Pohjanmaa- hankkeen seuraajan eli *Välittäjä -hankkeen* kanssa yhteistyö jatkuu myöhemmin tarkentuvien teemojen osalta (teematapaamiset). Muiden kehittäjäkumppanien (mm. THL) kanssa käynnistetään yhteistyön suunnittelu toimikauden aikana.

6.7. Muu työryhmätyöskentely

SONet Botnian ja alueen muiden toimijoiden yhteistyö sosiaalialan kehittämiseen liittyen kattaa mm. järjestöjen, THL:n, hankkeiden, sairaanhoitopiirien ja SoTe-yhteistoiminta-alueiden kanssa tehtävän yhteistyön.

Järjestöjen kanssa tehtävä yhteistyö

Kolmannen sektorin eli järjestöjen ja ei-virallisen sektorin kanssa tehtävä yhteistyö on muuttumassa merkitykseltään aina vain tärkeämmäksi johtuen osittain hyvinvointivaltion purkautumisesta, perheen muuttumisesta, työn aiheuttamasta muuttoliikkeestä, yksinäisyydestä ja monista muista yhteiskuntaan liittyvistä muutoksista. Järjestöillä on tärkeä rooli sosiaalialan toimijakentässä. Järjestöjen aseman muotoutuu yhteiskunnallisen tilanteen mukaan ja järjestötyön rooli korostuu eritavoin. Tehtävät korostuvat esim. palveluntuottajana, kansalaisyhteiskunnan ja yhteisöllisyyden näkökulmana, asiantuntijana, vaikuttajana ja edunvalvonnan näkökulmasta tai vertaistuen ja neuvonnan mahdollisuuksina. Järjestöt perinteisesti ovat myös herkästi kansalaisten elämäntilanteisiin reagoivina uudistamassa ja kokeilemassa toimintatapoja sekä toimivat vähempiosaisten asialla ns. katvealueilla. Palveluntuottajan rooli on haasteellinen ja järjestöjen yleishyödyllinen toiminta kaipaa tarkempaa määrittelyä.

Järjestötoiminnan jatkumiselle on haasteena toisaalta jäsenkunnan uusiutuminen ja toisaalta sen toimintaan liittyen palvelujen tuotannon ehtojen muuttuminen tilaaja-tuottajamallin myötä. Monille perinteisille järjestö- ja yhdistystoiminnan muodoille on edelleen tilausta. *Palvelujen kehittämiseen voidaan tuoda vahvempi asiakas- ja kokemuslähtöinen näkökulma järjestöjen avulla.* Tulevaisuuden näkymänä on, että sosiaali- ja terveydenhuollossa neuvonnan, ohjauksen ja vertaistuen tarpeet tulevat lisääntymään, kun korostetaan

asiakkaiden/ kansalaisten omaa aktiivisuutta terveyden ja hyvinvoinnin edistämisessä. Järjestöjen asiantuntemus tuodaan mukaan myös maakuntasuunnitteluun.

SONet Botnian alueella on järjestöjen kanssa tehtävää yhteistyötä käsitelty Sosiaali- ja terveysturvan keskusliiton (STKL) kanssa muodostetuissa maakunnallisissa aluetyöryhmissä, joissa on hahmoteltu toiminnalle tavoitteita. STKL painottaa sosiaali- ja terveystieteellisten tavoitteiden vahvistaminen alueiden ja kuntien kehittämisessä, kansalaisjärjestöjen alueellisen ja paikallisen yhteistyön vahvistamista, julkisen ja järjestöjen yhteistyön vahvistaminen sekä ihmisten osallisuuden parantamista. Näiden pohjalta on laadittu aluetyöryhmien koordinoiman alueellisen työn tavoitteita.

Tavoitteet:

Toimintakauden aikana selvitetään järjestötyön tämänhetkistä tilannetta neuvottelussa järjestöjen kanssa. Painopiste tulee olemaan edelleen järjestöjen ja julkisen sektorin yhteistyön edistämisessä painottaen substansseissa nyt Kaste-ohjelman mukaista toimintaa. Aluetyöryhmien toiminnan tavoitteina on vahvistaa ja lisätä yhteyksiä maakuntaliittoihin, kuntien luottamushenkilöihin, koordinoita ja tukea järjestöjen aluetoimijoiden verkostojen ja yhteisöllisten toiminta-areenojen rakentumista ja kehittymistä, sekä kansalaisten osallisuus- ja vaikuttamismahdollisuuksien edistämistä..

Toimintatavat:

SONET BOTNIAn ja järjestöjen yhteistyötä pyritään vahvistamaan huolehtimalla, että järjestöt ovat edustettuina osaamiskeskuksen koordinoimissa kehittäjäryhmissä ja verkostoissa sekä hyödyntämällä järjestöjen erityisasiantuntemusta kehittämistyön suunnittelussa. Maakunnissa pyritään eri tavoin vahvistamaan järjestöjen toiminnan edellytyksiä, esimerkiksi tilojen ja tilavuokrien osalta.

STKL:n kanssa tehtävä yhteistyö:

- EU:n Köyhyysvuoden teematilaisuudet ja kansalaiskeskustelut; Välillä köyhä -teemapäivä Seinäjoella 10.5.2010
- Pohjalaismaakuntien järjestötoiminnan neuvottelupäivä Seinäjoella 5.10.2010

Yhteistyö Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen ja Vaasan alueyksikön kanssa

THL:n Vaasan toimipisteen substansseiksi on määritelty monikulttuurisuus ja mielenterveys: painopisteinä ovat mielenterveyden edistäminen ja monikulttuuriset palvelut. Tämän lisäksi THL osallistuu päihdetyön alueellisiin verkostoihin; päihdekehittämiseen ei ole erillistä resurssointia. THL:n Vaasan toimipaikan tehtävänä on myös luoda ja tukea kestäviä sosiaali- ja terveysalan kehittämisrakenteita toiminta-alueellaan, erityisesti kiinnitetään huomiota mielenterveyteen. Yhteisiä tehtäväkenttiä yhteistyöalueillamme ovat mm. Kaste-hankkeet, alueemme päihdekehittäjien verkosto ja BoWer-hanke. BoWer-hankkeen kautta toteutuu barometriyhteistyö ja sen jatkoversion kehittäminen sekä sen yhteys Terveyskeskusten tietokantaan. THL:n kanssa tehtävä yhteistyö voi kohdentua alueen sosiaali- ja terveydenhuollon rakenteiden kehittämiseen ja siihen liittyvään tiedontuotantoon, soveltavaan tutkimukseen, hankkeiden koostamiseen ja kirjoittamiseen sekä arviointiin.

Tavoitteet:

Vahvistetaan ja selkeytetään kuluvalle kaudella yhteistyötä THL:n, jonka toiminnan painopisteet uuden organisaation selkeytymisen myötä tarkentuvat.

Toimintatavat:

Yhteistyötä tehdään Kaste-hankkeissa, BoWer-hankkeessa, eri substansseihin liittyvissä foorumeissa ja päihdetyön verkostossa.

7. TIEDOTTAMINEN JA JULKAISUTOIMINTA

Tiedottamisen tärkeys on tullut esille monissa yhteyksissä ja SONet Botnia on saanut asiasta myös palautetta. Palautetta on saatu sellaisissa yhteyksissä, jolloin juuri on jostain tiedotettu ja tämä on vahvistanut käsitystä tiedotuksen merkityksestä. Sonet Botnian rooliin mielletään kuuluvaksi sosiaalialan kehittämistä ja ajankohtaisia asioita koskevan tiedottamisen. Tiedottamisen organisoinnille on antanut oman haasteensa kunnissa tapahtuneet rakenne- ja organisaatiomuutokset, joiden seurauksena esimerkiksi monien yhteystiedot ja viiteryhmät ovat muuttuneet. Tiedottamisen perusvälineitä ovat SONet Botnian web-sivu sekä SONet Botnia tiedote. Valtakunnalliseen tiedottamiseen osallistutaan Sosiaalitieto-lehden kautta säännöllisesti., muut kanavat on enemmän satunnaisia. SONet Botnialla ei ole omaa julkaisusarjaa mutta sen tarpeellisuudesta on aika ajoin käyty keskusteluja. Toistaiseksi julkaisutoiminta on ollut pientä. Esimerkiksi Hyvinvointibarometri 2009 julkaistiin Seinäjoen ammattikorkeakoulun julkaisuna. Julkaisu on ollut sähköisiä ja ne on koottu web-sivulle 'julkaisu' -otsikon alle. Tiedottamiseen liittyen on tullut esille tarve koota hankkeissa tuotetut raportit yhteen paikkaan.

Tavoitteet:

Tiedotustoiminnan tavoitteena on säännöllisesti ja riittävästi, eri välineitä ja tapoja hyödyntäen, tiedottaa SONet Botnian alueella ajankohtaisista sosiaalialaa ja sen kehittämistä koskevista asioista sekä luoda tätä tarkoitusta varten kattava ja toimiva tiedotusverkosto. Järjestetään tarpeelliset tekniset edellytykset tiedotustoiminnalle. Arvioidaan ja seurataan tiedotustoiminnan riittävyyttä ja onnistumista. Pyritään tuottamaan ratkaisu hankeraporttien kokoamiseksi helposti kaikkien saataville.

Toimintatavat:

SONet Botnian web-sivun käytössä on työntekijöiden osalta päätetty aktivoitua ja tätä varten sivujen päivittäminen on pyritty saamaan mahdollisimman kevyeksi ostamalla teknistä päivitysapua.

SONet Botnia tiedotteen säännöllinen julkaisu kolmesta neljään kertaa vuodessa

8. RESURSSIT, HENKILÖSTÖ JA TOIMITILAT

Osaamiskeskus on sopimus pohjainen organisaatio, jonka ylläpitäjinä ovat Kokkolan, Seinäjoen ja Vaasan kaupungit sekä Seinäjoen koulutuskuntayhtymä.

Osaamiskeskustoimintaa ohjaavat johtoryhmä sekä maakunnallisesti organisoidut alueelliset ohjausryhmät. SONet BOTNIAn kehittämissuunnittelijoiden toimialueet ovat maakunnallisia. Toiminnan perusta, organisointi ja tavoitteet on esitetty toimintasäännössä. Sopimusosapuolet ovat Kokkolan kaupunki, Seinäjoen kaupunki, Vaasan kaupunki sekä Seinäjoen ammatillisen korkeakouluopetuksen kuntayhtymä, joka toimii osaamiskeskuksen juridisena henkilönä.

SONet Botnian johtoryhmän toimikausi on kaksivuotinen. Nykyisen johtoryhmän toimikausi päättyy vuoden 2009 lopussa ja vuoden 2010 alussa aloittaa uusi johtoryhmä.

Yhteistyökumppaneiden kanssa on alun perin sovittu yhteistyösopimukset. Toimintasäännön mukaan SONet BOTNIA tekee toiminta-alueensa kuntien ja kuntayhtymien kanssa yhteistoimintasopimukset. Yhteistoimintasopimukset tehdään myös alueella toimivien korkeakouluyksiköiden kanssa, alan koulutusyksiköiden sekä keskeisten alan palvelutuottajien kanssa. Yhteistyösopimusten uusimisen tarpeen arviointi on perusteltua mm. toimintakentän muutosten vuoksi.

Toimikauden aikana on päädytty järjestämään jokaisen sopijaosapuolen kanssa ns. kolmikantaneuvottelut, joiden agendana ovat toimintasäännön yhteistyöasiat ja näiden käytännön toteuttamisen tarkastelu. Tavoitteena on päivittää asioita johtuen esimerkiksi useammista henkilövaihdoksista eri organisaatioissa, mitä toiminnan jatkuessa on tapahtunut. Hajaorganisaatiossa toiminnan perustan vahvana pitäminen on sen edellytys. Kolmikantaneuvottelut on aloitettu Vaasasta, missä palaveri pidettiin keväällä 2009. Seinäjoella pidettiin syksyllä 2009. Kolmikantaneuvotteluihin on kutsuttu sopijaosapuolen edustajat, esimiehet, suunnittelija ja kehitysjohtaja sekä johtoryhmän puheenjohtaja. Kolmikantaneuvotteluissa on fokusoitu työn toteuttamisen reunaehdoja mm. jaksamisen, tukipalveluiden ja muiden toimiresurssien näkökulmasta, samalla arvioiden olemassa olevan toimintamallin tarkoituksenmukaisuutta ja esimerkiksi synergiaetuja. Neuvotteluissa on käsitelty mm. henkilöstön toimitiloja, henkilöstöasioita ja tarkasteltu sopimuksen toteutumista ko. toimipaikoissa. Näissä neuvotteluissa esille nostettujen asioiden pohjalta tehty koonti on tiedotettu johtoryhmälle. Johtoryhmän kokouksissa sovitaan mahdollisista jatkotoimenpiteistä.

Tavoitteet:

Sen jälkeen, kun ns. kolmikantaneuvottelut on toteutettu kaikkien sopijaosapuolten kanssa, järjestetään yhteinen toimintaa ja sen rakenteita arvioiva tilaisuus. Arvioidaan näiden pohjalta SONet Botnian toimintaa ja organisaatiota, myös suhteessa terveydenhuollon lakiuudistuksessa mukana olevaan kehittämisrakennemuutokseen. Tavoitteena on päättää yhteistyösopimusten solmimisesta SONet Botnian alueen kuntien, kuntayhtymien ja muiden toimijoiden kanssa.

Toimintatavat:

Järjestetään Kokkolassa kolmikantaneuvottelu.

Järjestetään (ehdotuksena Kivitipussa Lappajärvellä) arviointi- ja strategiatilaisuus.